

ภาคผนวก ค

สรุปผลการประชุมวิชาการการจัดการงานวิจัยและองค์ความรู้เกี่ยวข้องกับ
ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 1 และ 2

สรุปผลการประชุมวิชาการการจัดการงานวิจัยและองค์ความรู้เกี่ยวข้องกับ

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 1

วันที่ 16 กันยายน 2546 ณ ห้องประชุม 2 สำนักวิจัยและพัฒนา

.....

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สถานที่ติดต่อ
1	นายเจริญ เปียคล้าย	ต.ทะเลน้อย จ.พัทลุง
2	น.ส.ประภาพร แสงกาญจนวนิช	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3	นางสาวสุกัญญา ไพตรีแก้ว	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4	นางสาวนฤมล สุขพันธ์	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5	นายชาญชัย สันสาคร	โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ปากพะยูนมูลนิธิ
6	นายหมัดแสลิ๊ะ เส้นลิหมิน	กรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
7	นางแสงอรุณ อิศระมาลัย	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
8	รศ.ดร.ศรัณยา บุนนาค	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
9	นางพิมพ์พรรณ ต้นสกุล	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
10	นายเรืองชัย ต้นสกุล	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
11	นางปิยะภรณ์ รุยอ่อน	กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
12	นายพงศ์เทพ สุธีรวัฒน์	สวรส. ภาคใต้ มอ.
13	นางจารุณี เขียววาริสัจจะ	คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
14	นายเกษม ยอดแก้ว	24 ม.4 ต.เคิ่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
15	นายเนือง จุลชู	1 ม.11 อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
16	นายโกวิทย์ ตันภิรมย์	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
17	นายพงษ์พล จินดาพล	อนุกรรมการการมีส่วนร่วมฯ
18	รศ.ดร.เพริศพิชญ์ คณาธารณา	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
19	นายสมบูรณ์ จิตสาระอาภรณ์	11 ม. 9 ต.ตะโหมด อ.ตะโหมด จ.พัทลุง
20	นายวิชัย กาญจนสุวรรณ	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
21	นางสาวดุสิตา แก้วสมบูรณ์	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
22	นายประสาท มีแต้ม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สถานที่ติดต่อ
23	นายณฤทธิ์ ดวงสุวรรณ	92/1 ม.3 ต.คลองแห อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
24	อาจารย์เสาวภา อังสุภาณิช	คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
25	นายณัฐพล ศรีสุธาสินี	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
26	นายนิรันดร์ อุตตะมา	คณะทำงานโซนคาบสมุทร
27	นางสาวนาตยา แทนนิล	สวรส.ภาคใต้ มอ.
28	นางกิติวรรณ เดชวายุกุล	สวรส.ภาคใต้ มอ.
29	นางสาววรรณิษฐา บุญฤทธิ์	สวรส.ภาคใต้ มอ.
30	นางสาวปิยวรรณ นาคินชาติ	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
31	นางสาวกัญญาณี หลีกภัย	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
32	นางสาวหิรัญวดี สุวิบูรณ์	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
33	นางสาวสุภาวดี ดารารุ	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
34	ผศ.ดร.อาแว มะแผล	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
35	นายมานะ ขุนวีราห์	นักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
36	นายประสาร เปรมปรีดี	โครงการควบคุมไฟฟ้า อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
37	นายสุทัศน์ สงขาว	ม.11 ต.เคอิ่ง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
38	นายอนุพงษ์ ทรัพย์มาแะ	บัณฑิตวิทยาลัยสงขลานครินทร์
39	นายฉิน บัวบาน	สมาคมพัฒนาชุมชนภาคใต้
40	นายสุชาติ ไช้เสน	อบต.ทะเลน้อย จ.พัทลุง
41	นายพงศ์พัฒน์ สันทะมิโน	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
42	นางสาวฟารีดา คางง	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
43	นางสาวชุตติกาญจน์ แสงแก้ว	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
44	นางสาวกมลรัตน์ สังขรัตน์	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
45	นางสาวสุชาร์รัตน์ สุขพันธ์	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
46	นางสาวละออง วุฒิพันธ์	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
47	นายธีระวิทย์ รัตนพันธ์	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
48	นางสาวนริศา ถินหัวเตย	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
49	นางสาวนัลดดา ไปด้วย	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
50	นายธนาวัฒน์ รักกมล	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
51	รศ.นพ.คมกริช ฐานิสโร	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1. ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

1.1 ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลากับกลุ่มอาชีพ

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาประกอบด้วยกลุ่มอาชีพ 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเมือง กลุ่มสวนยาง กลุ่มทำนา กลุ่มชาวประมง และกลุ่มนากุ้ง

1.2 ความสัมพันธ์ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นความสัมพันธ์บนพื้นฐานของฐานทรัพยากรและวัฒนธรรม

1.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

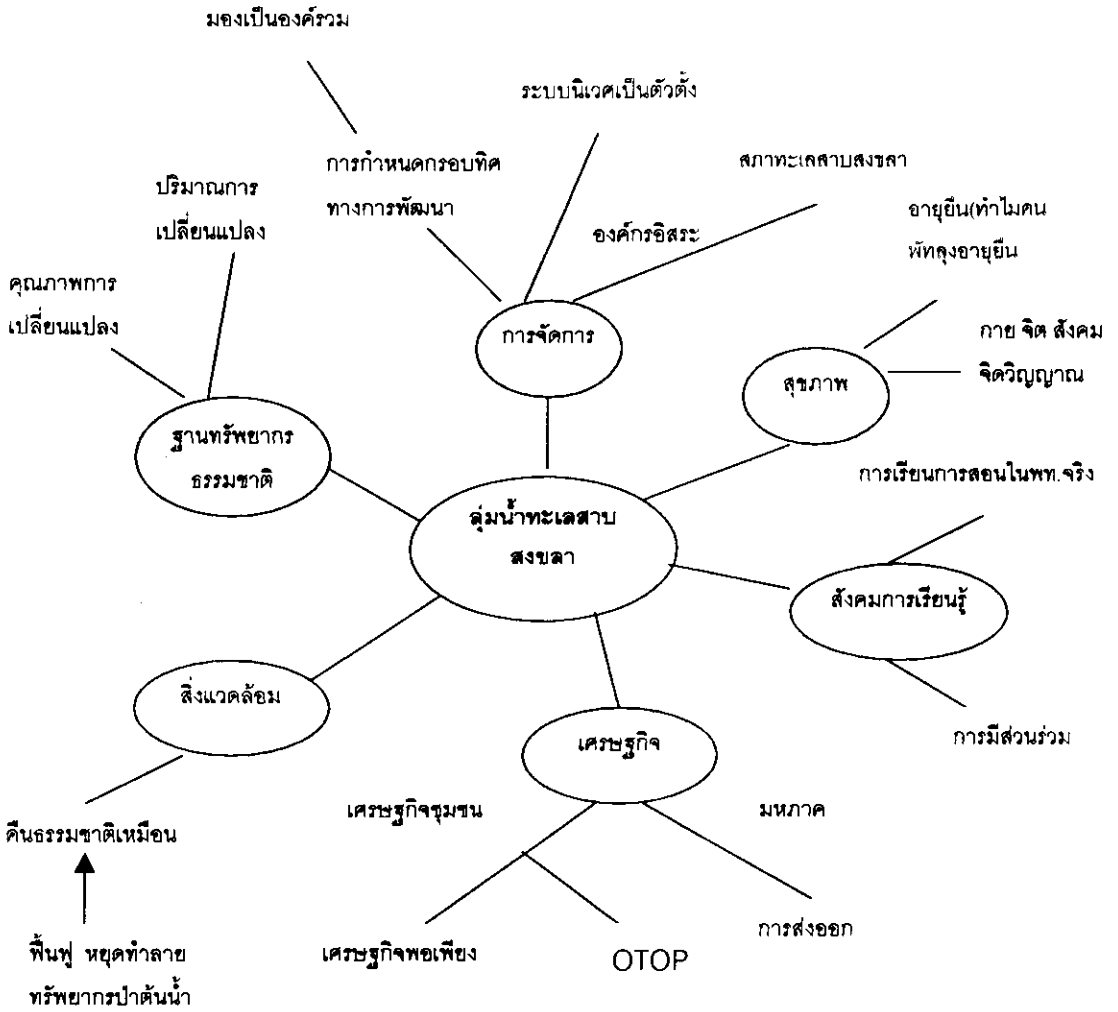
- | | |
|----------------------------------|------------------------------------|
| 1.3.1. ป่าพรุถูกทำลาย | 1.3.11. ขาดน้ำจืดทำนา/น้ำเสีย |
| 1.3.2. ตะกอนทับถม | 1.3.12. ดินเปรี้ยว/จืด/เสื่อม |
| 1.3.3. น้ำเสีย | 1.3.13. ปัญหานาข้าว/นากุ้ง |
| 1.3.4. ไม่มีกระจัด, สัตว์น้ำลด | 1.3.14. ราคาข้าวตกต่ำ |
| 1.3.5. ทะเลตื้น, ร่องน้ำตื้นเขิน | 1.3.15. ผลผลิตต่ำ ต้นทุนสูง |
| 1.3.6. ปิดปากกระวะ | 1.3.16. ปัญหาชุมชน-เขตห้ามล่าสัตว์ |
| 1.3.7. ป่าต้นน้ำถูกทำลาย | 1.3.17. ตะกอนทับถม |
| 1.3.8. เขตอุทยานทับที่ชาวบ้าน | 1.3.18. ปัญหาท่าเรือน้ำลึก |
| 1.3.9. โครงการอ่างเก็บน้ำ | 1.3.19. อวนรุนทำลายสัตว์น้ำ |
| 1.3.10. ทะเลตื้นพัง | 1.3.20. เครื่องมือประมงหนาแน่น |

1.4 เป้าหมาย : ภาพลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่พึงประสงค์

1.5 ยุทธศาสตร์ :

- 1.5.1 ฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม โดยลดการทำลาย
- 1.5.2 เพิ่มปริมาณและคุณภาพฐานทรัพยากร
- 1.5.3 ระบบ/กระบวนการจัดการ : องค์กร, สภา โดยอาศัยระบบนิเวศเป็นตัวตั้ง
- 1.5.4 สร้างสังคมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม
- 1.5.5 สมดุลเศรษฐกิจ, เศรษฐศาสตร์ประชากร
- 1.5.6 สภาวะทางสุขภาพ

การจัดการกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาสามารถมององค์รวมโดยสรุปได้ดังนี้



2. การนำองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อตอบปัญหาพื้นที่

ประเด็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่

2.1 ด้านกายภาพ ได้แก่

- โครงสร้าง, ร่องน้ำ
- การตื่นเขินและตะกอน
- การกัดเซาะชายฝั่ง
- GIS
- การจัดการน้ำท่วม

2.2 ทรัพยากรป่าและสัตว์ป่า ได้แก่

- ป่าชุมชน
- ป่าชายเลน
- ป่าต้นน้ำ ป่าพรุ
- สัตว์ป่า

2.3 ทรัพยากรสัตว์น้ำ

- การฟื้นฟู เช่น การเพาะเลี้ยงกุ้ง
- การจัดการประมง

2.4 ทรัพยากรน้ำและการจัดการ ได้แก่

- น้ำดื่ม - ชลประทาน
- แหล่งน้ำ - คุณภาพน้ำ

2.5 ทรัพยากรพลังงาน ได้แก่

- ลม - พลังงาน
- แสงแดด

2.6 สังคม ได้แก่

- อาชีพ - การศึกษาท้องถิ่น
- วัฒนธรรม - การมีส่วนร่วมของประชาชน
- กฎหมาย เช่น โรงงาน, ประมง, ป่าไม้ และการควบคุมมลพิษ

2.7 การเกษตร ได้แก่

- ไซนข้าว, นาทุ่ง - กระจูด ตาลโตนด
- เกษตรผสมผสาน - เกษตรชีวภาพ
- เกษตรยั่งยืน - วัชพืช

2.8 ความหลากหลายทางชีวภาพ

2.9 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.10 การคมนาคม ระบบข้อมูลสารสนเทศ

2.11 การบริหารจัดการ ได้แก่

- การใช้ประโยชน์ที่ดินและที่ทำกิน - ผังเมือง
- มูลฝอย - การประเมินและติดตามผล
- การจัดการองค์กร สถาบัน คณะกรรมการ และกองทุน

3. ข้อเสนอแนะ

ในส่วนของกรอบแนวทาง โดย

➤ อ.วิชัย กาญจนสุวรรณ

3.1 การพัฒนาควมยั่งยืนระบบนิเวศเป็นแกนหลัก

3.2 เศรษฐกิจพอเพียง : ความสุข/อายุยืน

ในส่วนของประเด็นย่อย ๆ โดย

➤ อ.เกษม ยอดแก้ว

3.3 พื้นที่พрудวนเครื่อง โดยพื้นที่ฟูปาพรุ (ไม้ยืนต้น/เศรษฐกิจ)โดยด่วนเพื่อแก้ปัญหา

- ดินเป็นกรด
- การเลี้ยงวัว-ควาย
- ศูนย์กระจุด การล้อมสี่เหลี่ยมกระจุดมีโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม
- ตะกอน/เก็บน้ำ
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- จัดระบบโดยองค์กรประชาชน

➤ อ.เสาวภา อังสุภานิช

3.4 การติดตามการทำงานในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

- ทรัพยากรทางน้ำ
- สารปนเปื้อน : ยาฆ่าแมลง,โลหะหนัก เป็นต้น
- พิจารณา 3 วง (ทรัพยากร,สังคม และเศรษฐกิจ)
- กระแสน้ำ,การแลกเปลี่ยนมวลน้ำ,ตะกอน,ปากน้ำทุกปาก
- น้ำเสียจากบ่อบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครหาดใหญ่

3.5 ควรจัดเรื่องวิชาการ “ทะเลสาบสงขลา” (ประชาชน+นวก.) ประจำปี

➤ คุณเจริญ เปียคล้าย

3.6 การวิจัยควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมและ/หรือทำวิจัยโดยชุมชน

3.7 ปัญหามูลฝอย

➤ อ.ชาญชัย สันสาคร

3.8 การเปิดช่องน้ำให้ตัวอ่อนสัตว์น้ำเข้าทะเลสาบ

3.9 พื้นที่ฟูการขุดร่องน้ำ(ตะกอนขณะขุด)

➤ อ.อาแว มะแส

3.10 ทรัพยากรประมงกับชีวิตของคน,ชุมชน

3.11 งานวิจัยควรมีความต่อเนื่อง

3.12 งานวิจัยควรกระทำร่วมกับชุมชนและให้ทั่วถึงทุกชุมชนที่เกี่ยวข้อง (ชาวบ้านต้องให้ความร่วมมือ)

➤ นักศึกษาคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม

3.13 ป่าสาควในพื้นที่จ.พัทลุง โดยศึกษา/จัดการ

3.14 บทบาทผู้หญิงในการจัดการ/อนุรักษ์

➤ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์

3.15 ศึกษาเรื่องลมในทะเลสาบ

3.16 ผลกระทบต่อทรายบนสันทราย การปิดปากน้ำ

➤ คุณสมบูรณ์ จิตสาระอาภรณ์

3.17 งานวิจัยควรให้ชุมชนมีส่วนร่วม

3.18 บทบาทของพลังเยาวชน

3.19 ป่าพรุและไม้เศรษฐกิจ 36 ชนิด (เช่น เกียะ, สะเดี้ยว, เจ็ดหมุน, หว่าหิน, ไม้แรด เป็นต้น)

➤ คุณประสาน เปรมปรีดี

3.20 ป่าพรุควนเค็ง

- การควบคุมไฟป่าในพื้นที่พรุควนเค็ง

- น้ำในพรุ/ปริมาณน้ำในแต่ละเดือนเพียงพอต่อการทำนาหรือไม่ และจะแก้ปัญหา
อย่างไร, การรั่วไหลของน้ำจากป่าพรุ, คุณภาพของน้ำ

- กระจูด/ชนิดหรือพันธุ์/การปลูก ขยายพันธุ์/การข้อมสื

- ปลาตุ๊กลำพัน, กุ้งในพรุทำได้หรือไม่

- ป่าสงวน เขตป่าสงวน เขตป่าพรุ (ไม่เหมือนกัน) เขตป่าสงวนสอดคล้องกับข้อเท็จจริง
สร้างปัญหา ต้องแก้ไข

➤ คุณนฤทธิ ดวงสุวรรณ

3.21 งานวิจัยควรเป็นงานวิจัยร่วมกันระหว่างนักวิชาการและชุมชน

3.22 งานวิจัยควรเป็นงานวิจัยเฉพาะเรื่องเช่น เรื่องปลากะพงตาย ควรได้มีการนำมา
สังเคราะห์ร่วมกันระหว่างนักวิชาการและชุมชน

สรุปผลการประชุมวิชาการการจัดการงานวิจัยและองค์ความรู้เกี่ยวข้องกับ
 กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ 2

วันที่ 20 ตุลาคม 2546 ณ ห้องประชุม 210 สำนักงานอธิการบดี

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สถานที่ติดต่อ
1	นายอภิรักษ์ วัฒนรัตน์	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
2	นายไกรสร เพ็งสกุล	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
3	นายกิตติ จุติวิโรจน์	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
4	นายลิขิต ชัยน้อย	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
5	นายนิรันดร์ อุตตะมัง	ประชาคมอำเภอ 43/1 ม.1 ต.กระเสี้ยว อ.กระเสี้ยว จ.สงขลา
6	ผศ.ดร.สุพัตรา เดวิสัน	คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7	นายอดิเรก รักชุม	โครงการชลประทานสงขลา
8	นางวราภรณ์ ศรีนาวิน	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
9	นายสมภพ แก้วสุวรรณ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา
10	นายพงษ์พล จินดาพล	อนุกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและ ประชาสัมพันธ์ในคณะกรรมการพัฒนาทะเลสงขลา
11	นายจอมพล เจริญวัฒน์	สำนักชลประทานที่ 16 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
12	นางกัลยาณี พรพิเนตพงศ์	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13	นายเอกสิทธิ์ ฉายศิริพันธ์	สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 8
14	นางนงเยาว์ จันทร์สกุล	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา
15	รศ.ดร.พรศิลป์ ผลพันธิน	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
16	นายวิเชียร จากุพจน์	คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
17	นายอารี รังสียกฤษฎ์	1/20 ซ.คุณหญิง ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา
18	นายพงษ์ชัย ลิโตรธรรมโภช	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
19	นายประพันธ์ จันทร์แก้ว	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
20	นายมนูศิริ คุปตาสา	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
21	นายเจริญ เปี้ยคล้าย	177 ม.1 ต.ทะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
22	นายสมชาย วงศ์ศรีวัฒน์	สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา
23	นายวชิระ เหล็กนิม	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สถานที่ติดต่อ
24	รศ.ดร.ศรัณยา บุญนาค	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
25	นายอภิรักษ์ กำเนิดรัตน์	คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
26	รศ.ดร.ดวงมาก สินธุโรจน์	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
27	นางวันทนา มงคลสำ	กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
28	นายจิ้น บัวบาน	สมาคมพัฒนาชุมชนภาคใต้ จ.พัทลุง
29	นางพิมพ์พรรณ ต้นสกุล	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
30	นางวราภรณ์ ศรีนวย	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
31	นางเพ็ญใจ สมพงษ์ชัยกุล	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
32	นส.ประภาพร แสงกาญจนวิษ	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
33	นายสิทธิศักดิ์ ต้นมงคล	2/11 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
34	นายกำธร ต้นเจริญ	สำนักชลประทานที่ 16 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
35	นายจงกรม สมพงษ์	สำนักชลประทานที่ 16 ต.ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
36	นายชูชาติ รักจิตร	โครงการชลประทานสงขลา
37	นายณัฐพล ศรีสุธาสินี	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
38	นางแสงอรุณ อิศระมาลัย	สวรรส. ภาคใต้ มอ.
39	นายสถิตย์ ขุนจันทร์	ต.ตะโหมด จ.พัทลุง
40	นายสมบูรณ์ พรพิเนตพงศ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
41	นางจารุณี เขียววารีสัจจะ	คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
42	อาจารย์เสาวภา อังสุพานิช	คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
43	นายสุเทพ สุวรรณกระจ่าง	2/21 ถ.วิเชียรชม อ.เมือง จ.สงขลา
44	นางพิกุล บุรีภักดี	61/1 ม.3 ต.จะทิ้งพระ อ.สทิงพระ จ.สงขลา
45	นางพูนทรัพย์ ศรีชู	11/4 ม.7 ต.ท่าหิน อ.สทิงพระ จ.สงขลา
46	นางสาวปิยวรรณ นาคินชาติ	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
47	นางสาวกัญญ์นิจ หลีกภัย	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
48	นายธเนศ อินทนนท์	71/1 ต.คอหงส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
49	นายสมพิศ สงพะโยม	33/11 ม.1 ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา
50	ผ.ศ.พงศ์เทพ สุธีรัฐดี	สวรรส. ภาคใต้ มอ.
51	นางสาววรณิษฐา บุญฤทธิ์	สวรรส. ภาคใต้ มอ.
52	นางสาวนาตยา แทนนิล	สวรรส. ภาคใต้ มอ.

➤ สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม

1. กลุ่มกายภาพ :

1.1. ข้อเสนอแนะการจัดการงานวิจัยและรวบรวมองค์ความรู้

1.1.1 กายภาพควรแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ Atmosphere, Lithosphere, Hydrosphere และ Biosphere

1.1.2 มอ. ควรจัดตั้งคณะกรรมการทำงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้นมา โดยประกอบด้วยผู้รู้หลายฝ่าย เพื่อ

- Critical Review งาน
- จัดทำ Management model
- วิเคราะห์และค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่แท้จริงจากทั้งหมดที่รวบรวมได้ ว่ามีข้อมูลจริงอะไรบ้าง

- พิจารณางานวิจัยอื่น ๆ ที่จะมีต่อไป รวมถึงการอนุมัติงานวิจัยเพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อน
- ทำงานวิจัยแบบเป็น Package เพื่อการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในงานได้

1.1.3 งานวิจัยที่รวบรวมมาแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ

- งานวิจัยประเภท Pure Science
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ซึ่งในส่วนของงานวิจัยประเภทนี้ควรให้

ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยเป็นทีมงาน ซึ่งช่วยในการนำไปเผยแพร่ต่อชุมชน ตลอดจนหน่วยงานภายนอกควรเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดทิศทางงานวิจัยด้วย

1.2. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1.2.1 หัวข้องานวิจัยที่น่าสนใจ คือ "การกมที่ในแหล่งน้ำและปัญหาที่เกิดขึ้น"

1.2.2 ผู้วิจัยในพื้นที่ลุ่มน้ำฯ ลดน้อยลง ควรทำการวิเคราะห์หาแนวทางสนับสนุนให้มีคณะทำงานและผู้วิจัยเพิ่มขึ้น

2. กลุ่มนิเวศวิทยา

2.1 ข้อเสนอแนะการจัดการงานวิจัยและรวบรวมองค์ความรู้

2.1.1 นิเวศวิทยาควรแบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่ นิเวศวิทยาทางน้ำ, นิเวศวิทยาทางบก และนิเวศวิทยาป่าชายเลน ซึ่งนิเวศวิทยาแต่ละส่วนควรประกอบด้วยส่วนย่อย ๆ ดังนี้

2.1.1.1 นิเวศวิทยาทางน้ำ แบ่งเป็น ทางชีวภาพ และกายภาพ โดย

ก) กายภาพ ได้แก่ คุณภาพน้ำ, มลภาวะทางน้ำ, ชลศาสตร์และ

สมุทรศาสตร์ และตะกอนดิน

ข) ชีวภาพ ได้แก่ จุลินทรีย์และสาหร่าย, แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์, พืชน้ำ, สัตว์หน้าดิน, ปลา และสัตว์น้ำอื่น ๆ

2.1.1.2 นิเวศวิทยาทางบก แบ่งเป็น ทางชีวภาพ และกายภาพ โดย

ก) กายภาพ ได้แก่ คุณภาพดิน, มลภาวะในดิน และธรณีวิทยา

ข) ชีวภาพ ได้แก่ จุลินทรีย์, ป่าไม้ และสัตว์ป่า ซึ่งสัตว์ป่าแบ่งเป็น สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และสัตว์มีกระดูกสันหลัง

2.1.1.3 นิเวศวิทยาป่าชายเลน แบ่งเป็น ทางชีวภาพ และกายภาพ

3. กลุ่มการจัดการ, คุณค่าการใช้ประโยชน์ และคุณภาพชีวิต

3.1 การจัดการ มองเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การรวบรวมเอกสารและงานวิจัย การจัดการสิ่งแวดล้อม และ แผนงานโครงการ

3.2 การใช้ประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 การเกษตร ประกอบด้วย

3.2.1.1 ทรัพยากรป่าไม้(คุณค่าป่าไม้) ได้แก่ ป่าต้นน้ำ, ป่ากลางน้ำ, ป่าพรุและป่าชายเลน

เช่น การฟื้นฟูป่าพรุโดยใช้พันธุ์ไม้ในอดีต

3.2.1.2 ธนาคารน้ำ ได้แก่ เขื่อน และชลประทาน

3.2.1.3 ศึกษาถึงผลกระทบจากการจัดการป่าไม้การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ที่เป็นป่าไม้ เช่น การสร้างเขื่อนในเขตพื้นที่ป่า

3.2.2 การใช้ประโยชน์จากที่ดิน ควรทำการศึกษาเพิ่มเติม ได้แก่

3.2.2.1 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากเดิมเป็นพื้นที่การเกษตร เช่นการปลูกข้าวเป็นการทำนาถุ้ง

3.2.2.2 พื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญของประเทศ (ผลกระทบจากการประกาศพื้นที่ชุ่มน้ำในทะเลสาบตอนบน คือ ทะเลน้อย)

3.2.2.3 ผลกระทบจากการประกาศเขตอนุรักษ์สัตว์น้ำ และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

3.2.2.4 การขยายตัวของชุมชน ได้แก่ เขตนอกเมืองและเขตเมือง (ผลกระทบคือ น้ำท่วม การถมที่ และที่อยู่อาศัย)

3.2.2.5 การทำนาถุ้งซึ่งส่งผลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน

3.2.2.6 การประปา ได้แก่ แหล่งน้ำในชุมชน และแหล่งน้ำใต้ดิน

3.2.3 การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ได้แก่

3.2.3.1 การจัดการน้ำโดยอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้าน

3.2.3.2 บทบาทขององค์กรทรัพยากรน้ำในส่วนของการบริหารจัดการน้ำ ได้แก่ NGOs

ประชาชน และรัฐบาล

3.2.4 การประมง ได้แก่

3.2.4.1 รูปแบบประมงที่เหมาะสมสำหรับทะเลน้อย

3.2.4.2 การประมงอย่างยั่งยืนในทะเลน้อย

3.2.4.3 บ่ออนุบาลกุ้งกุลาดำ และปล่อยสู่แหล่งน้ำ (ผลกระทบต่อระบบนิเวศ)

3.2.4.4 กระบวนการตัดสินใจทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น ผักตบชวา กุ้งขาว และหอยเชอรี่

3.2.4.5 ผลกระทบจากการส่งเสริมการทำประมง เช่น การส่งเสริมการเลี้ยงปลา

ในกระชังหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการประมงเกาะยอในเรื่อง เขตท้องเที่ยว เขตจับปลา(ประมง) และการเลี้ยงปลาในกระชัง

3.2.4.6 การใช้เครื่องมือในการทำประมงที่เหมาะสมกับพื้นที่

3.2.4.7 ผลกระทบจากการนำ "เอเลี่ยนสปีชีส์" มาใช้เป็นสัตว์เศรษฐกิจในพื้นที่
ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เช่น การเลี้ยงกุ้งขาวแทนที่การเลี้ยงกุ้งกุลาดำที่ทำอยู่เดิม

3.2.4.8 ความเป็นไปได้ของการแบ่งเขตสงวนพันธุ์สัตว์น้ำ

3.2.5 การคมนาคม ได้แก่

3.2.5.1 แนวทางเลือกเพื่อการคมนาคมในด้านอื่นๆ เช่น การเพิ่มการสัญจรทาง
น้ำเพื่อการเดินทางแบบทางเลือก (รถ, เรือ : ระโนด-ทะเลน้อย)

3.2.5.2 การฟื้นฟูเส้นทางรถไฟสายสงขลา-หาดใหญ่

3.2.5.3 ผลกระทบระบบคมนาคม/ถนน ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เช่น
การทำถนนรอบทะเลสาบ ถนนทางด่วนภาคใต้ที่กำลังจะก่อสร้าง ในด้านของผลกระทบต่อป่า
เศรษฐกิจ ชุมชน

3.2.5.4 ผลกระทบจากการทำทางด่วน เขตชายแดน

3.2.5.5 การสร้างถนนในเขตลุ่มน้ำ

3.2.6 มาตรการทางด้านกฎหมาย เช่น ประโยชน์จากการมีเขื่อน ได้แก่

3.2.6.1 การจัดการน้ำ

3.2.6.2 การประเมินโครงการ และติดตาม

3.2.6.3 การใช้ประโยชน์ต่าง ๆ (ที่อาศัยมาตรการทางกฎหมาย)

3.2.6.4 ความปลอดภัยในการเดินทาง

3.2.7 การจัดการมูลฝอย ได้แก่

3.2.7.1 การสร้างนิสัย ปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนในการจัดการมูลฝอยในชุมชน เช่น ลดขยะหรือไม่สร้างถังเพิ่ม

3.2.7.2 ศึกษาความเป็นไปได้ในการทำธุรกิจขยะ และความเป็นไปได้ที่จะนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การแปรรูปขยะ

3.2.7.3 การจัดการขยะและการส่งต่อในลักษณะขององค์รวม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรในท้องถิ่น

3.2.7.4 การศึกษาเพื่อเสนอรูปแบบการจัดการมูลฝอยและการลดขยะอย่างยั่งยืนในลักษณะของการวิจัยและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เช่น การแยกขยะตั้งแต่ตำบล และจิตสำนึกของประชาชนและเยาวชน

3.2.7.5 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมกับพื้นที่แบบองค์รวม การจัดการมูลฝอยรอบ ๆ ทะเลสาบ ได้แก่ ขยะติดเชื้อ และขยะสารเคมี

3.2.8 มลภาวะทางน้ำ ได้แก่

3.2.8.1 การจัดการสีย้อมกระจุด (โลหะหนัก) โดยพิจารณา

3.2.8.2 ผลกระทบจากสีต่อฤดูกาล

3.2.8.3 ผลกระทบของการสะสมโลหะหนัก

3.2.8.4 การจัดการสีย้อมกระจุด

➤ ข้อเสนอแนะจากการประชุม

1. ประเด็นโจทย์งานวิจัย

● คุณสิทธิศักดิ์ ต้นมงคล

- การศึกษาวิจัยใด ๆ ต้องตอบสนองความต้องการของมนุษย์ และชี้แนะว่ามนุษย์จะต้องทำอย่างไรจึงจะไปจัดการตอบปัญหา และจะต้องอยู่ร่วมกันกับสิ่งแวดล้อมอย่างไร

- การทำวิจัยควรพิจารณาถึงศักยภาพและนโยบายของแต่ละพื้นที่ว่าสามารถบอกได้หรือไม่ว่าควรจะทำอะไร ซึ่งเป็นการย้อนดูโจทย์วิจัย และประเด็นที่จะทำวิจัย

- มอ. จะจัดการอย่างไรกับงานวิจัยที่มีอยู่ และไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์

- ใช้พื้นที่ชุมชนรอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นห้องเรียน ในการเรียนรู้และทำงานร่วมกับชุมชน โดยวัดผลการศึกษาที่ทำกับชุมชน ซึ่งนักศึกษาและมหาวิทยาลัยก็จะได้ความรู้นี้มาใช้ด้วย

- อาจารย์แสงอรุณ อิศระมาลัย

- มองพื้นที่ชุมชนรอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่ศึกษาในการศึกษาวิจัยของ มอ.
- หาแนวร่วม เช่น อบต.

- คุณพิภูล บุรีภักดี

- มีองค์กรกว่า 30 องค์กรที่ประกอบด้วยคนบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและองค์กรเหล่านี้ก็ต้องการเป็นองค์กรอิสระ ดังนั้น มอ. น่าจะเน้นเรื่องการพัฒนาจัดการองค์ความรู้มากกว่าที่จะเน้นการลงไปทำงานวิจัย เพราะในส่วนของนักวิจัย/คนที่จะทำวิจัยสามารถหาได้และมีอยู่แล้ว

- เสนอการศึกษาผลกระทบที่มีต่อท่าเรือน้ำลึก และท่าเรือปากกระวะ

- อาจารย์สมบุญ พรพิเนตพงศ์

- ในการจัดการงานวิจัยควรเอาปัญหาเป็นตัวตั้ง แล้วจึงจัดการตอบปัญหา

- อาจารย์อารี รังสียกฤษฎ์

- มิติของคนมีการวิจัยน้อย ส่วนใหญ่ลงนิเวศและวิทยาศาสตร์มากกว่า งานวิจัยจึงควรเพิ่มเติมการศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วม (แบบ PAR) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับชาวบ้าน

- บูรณาการความรู้โดยการคิดผสมผสานตั้งแต่ใจวิจัยว่าจะจัดการรวบรวมองค์ความรู้ใดบ้างเข้ามา

- อุตสาหกรรมจังหวัด

- งานวิจัยน่าจะมีการวิจัยในส่วนของผลกระทบต่อสุขภาพ และการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ

- ชลประทาน

- ประเด็นปัญหา ความหลากหลายทางชีวภาพจะมีกระบวนการจัดการ และวิธีการอย่างไร

- ประเด็นการศึกษาถึงการนำทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นส่วนหนึ่งทางเศรษฐกิจมีการศึกษาน้อยมาก

- คุณพูลทรัพย์ ศรีชู

- ในการลงพื้นที่แต่ละโซนของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาควรมีการติดต่อผ่านคณะกรรมการโซนลุ่มน้ำด้วย เพราะได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการโซนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาไว้ ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจ การรับรู้/เรียนรู้ร่วมกัน

- อาจารย์เสาวภา อังสุพานิช

- ข้อมูลที่รวบรวมมาทั้งหมดนี้สามารถก่อให้เกิดโจทย์วิจัย และกิจกรรมได้บ้าง
- ควรจัดการประชุมร่วมกันปีละครั้ง ซึ่งเป็นการประชุมวิชาการ โดยให้คนในชุมชนหรือ

ตัวแทนหลายจังหวัดมาร่วมพูดคุย ปรีอประชุมร่วมกันเพื่อดูว่าสิ่งที่มีอยู่นี้ดีหรือไม่ สามารถตอบคำถามที่ต้องการได้หรือไม่ และจะต้องทำอะไรหรือไม่ ซึ่งทั้งนี้ต้องจัดทำเอกสารประกอบให้ชาวบ้านได้เข้าใจด้วย

2. การจัดการองค์ความรู้และงานวิจัยที่มีอยู่

● คุณสิทธิศักดิ์ ต้นมงคล

- การจัดตั้งองค์กรควรจัดตั้งให้เป็นอิสระ โดยระยะแรกมหาวิทยาลัยอาจต้องดูแลไประยะหนึ่งจาก

นั้นก็ปล่อยให้จัดการและเติบโตเอง

- องค์กร/สถาบันที่จัดตั้งควรมีปฏิสัมพันธ์กับคน เช่น อาจจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เพื่อให้เด็ก/เยาวชน หรือคนทั่วไปสามารถเข้ามาค้นคว้าหาข้อมูลได้ ซึ่งในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สามารถกระทำได้โดยให้ออกาส สนับสนุน ระดมทุน ต่อยอดให้ชุมชน/ชาวบ้านที่มีการจัดทำพิพิธภัณฑ์เล็ก ๆ ของตนหรือของชุมชนอยู่แล้วเข้ามาร่วมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายเพื่อเป็นโครงการ/กิจกรรมหนึ่งขององค์กร

● คุณพิกุล บุรีภักดี

- ควรจะมีองค์กรและผู้รับผิดชอบหลัก ๆ ในการจัดการองค์ความรู้นี้เพื่อให้คนทั่วไปได้เข้ามาใช้ประโยชน์และค้นคว้าได้

- การจัดตั้งองค์กร มอ. ควรดึงเอาเงินในส่วนของเปอร์เซ็นต์บริการงานวิจัยมาเป็นงบประมาณส่วนหนึ่งในการจัดตั้งองค์กร

● คุณเจริญ เบี้ยคล้าย

- สถาบันการศึกษา 3 สถาบัน ได้แก่ มอ. ม.ทักษิณ และสถาบันราชภัฏสงขลา ควรร่วมมือกัน และหาแนวร่วมพันธมิตรในส่วนของประชาชนร่วมด้วย

- หน่วยงานวิชาการควรมีคำจำกัดความ และขอบข่ายของงานให้ชัดเจนว่ารับผิดชอบตรงจุดไหน เพียงใด เพราะประชาชนไม่รู้/ไม่ทราบ การตีความต้องชัดเจนตรงกันว่า จะจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาแบบบูรณาการอย่างไร

● คุณพูลทรัพย์ ศรีชู

- ควรจัดตั้งเป็นองค์กรที่ชัดเจน เป็นเอกลักษณ์ มีทีมงานและรับผิดชอบงานที่ชัดเจนเพื่อประชาชนจะได้รู้จักและติดต่อประสานงานได้ง่าย เพื่อความไม่ซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณ

● ชลประทาน

- ควรจัดตั้งสถาบันขึ้น และควรหาพันธมิตรร่วมด้วย เพราะเรื่องทะเลสาบมีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และศึกษา